

Věřím v kočku, a v život věčný

JOSEF DUBEN

2017

Věřím v kočku, a v život věčný

JOSEF DUBEN

2017

První vydání, k dostání pouze mailem na vyžádání od autora: dubenjsf@gmail.com.

Tato knížka je již autorova desátá, druhá však, která vychází pouze v této podobě.

ISBN 978-80-270-3152-8

Proč?

Proč psát další a další knížky o kočce či o kočkách? A o životě? Není to celé pro kočku? Vždyť všechno už tu nějak bylo a všechno bylo i popsáno. A ostatně, že nic není nového pod sluncem, píše už Kazatel tak asi tři sta let před Kristem. Čemu se ale divit, když i spousta dalších historických textů se obírá týmiž tématy, která jsou aktuální dodnes, láskou, nenávisť, zradou, pílí, pomluvami, moudrostí, podlostí, vděkem i nevděkem, tvrdostí srdce i milosrdenstvím. Dají se nalézt i návody a zákony, jak zacházet ohleduplně se zvířaty, třeba i tak podrobné, že například zapovídají sebrat matku ptácatům z hnízda.

Není nového pohledu na zvířata, ani na tu zmíněnou kočku, nicméně na každé zvíře se nahlíží jinak, s ohledem na jeho „užitečnost“. Slepice se chovají pro vejce, ale i maso, prase na maso, skot na mléko i na maso. Pes pro lov a hlídání stád a příbytků, ale i jako pejsek domácí, tedy přítel a společník. S kočkami to je jinak, snad jen jedna velká se držela jako kočka hlídač, či přímo kočka policejní, ano, gepard. Ale ty malé kočky domácí, ty, přestože bydlely a bydlí v domě, byly a jsou vždy více nebo méně svobodné. Jsou to snad jediní živočiši, kromě myši a hmyzu, kteří k člověku přišli sami od sebe, a kteří s ním dobrovolně dlí. Proč přišly kočky? Jistě také kvůli jídlu. Díky lidské touze, ale vlastně nutnosti uchovávat si zásoby, měly kočky o myši postaráno. A nebylo to také trochu proto, že jim bylo člověka líto? Že při stvoření člověka, když byl nejdřív jenom Adam, kočky pochopily, že jeden je málo? Že je smutno člověku samotnému? A než se nadály, už byli lidé dva. Jenže se ukázalo, že mnohdy i dva mohou být chvílemi smutní, o jednom osamělém nemluvě.

Je tedy o čem psát. O kočkách vlastních, o kočkách kamarádů a přátel, o kočkách viděných tu či onde. O tom, co si asi tak kočka může myslet, i o tom, jak si s ní lze porozumět. O nutném respektu ke kočce a o její integritě.

Odkud tedy začít? Co třeba trochu nenápadně, tiše:

Je možné vysílat ticho?

Občas se o někom obdivně řekne, že šíří dobrou náladu, snad že ji i přímo vyzařuje. Či vysílá? Když tedy jde takto působit a přenášet něco tak nehmatatelného, avšak žádoucího, jako je dobrá nálada, napadlo mě, jestli by nešlo vysílat ticho. To také do hrsti chytit nelze, ale hodnotu nepochybně má! Vyzařovat ticho, to je zřejmý fyzikální nesmysl. Vyzařovat náladu, a to i špatnou, to možné je, i s ohledem na fyzikální zákonitosti a vlastnosti, neb jde vlastně o energii. Ticho sice není abstraktní pojem, jako je nálada, dá se

jistě změřit, kde nejsou decibely, tam je ticho, nebo snad ne? A právě to ticho by se mělo dát zprostředkovat posluchači či lépe řečeno vnímately.

Ticho může najednou nastat „samo“, tj. například utichne vítr před bouří, anebo se dá vytvořit uměle, třeba se dá přivodit, nebo lépe řečeno způsobit tím, že se přestanou vyluzovat zvuky, provozovat hudba, vypne se motor. Nicméně ticho je také možné zprostředkovat nebo iniciovat. To umí nade vši pochybnost kočka. Jednak svou nehluchnou existencí, jednak dovede ticho zdůraznit jemným předením.

Jak ale v situaci, kdy se odevšud ozývají nějaké rušivé zvuky, šumy, hluk, najít nějaký trochu ohraničený čas, kdy nastane kýžené ticho? Učitel ve škole to zoufale zkouší, když vykřikne: „A bude ticho!“ A ono nebude, leda jen na chvílku, a navíc to asi nebude to ticho, které léčí, nebo inspiruje k zamyšlení. Spíš ono pověstné ticho před bouří.

Kde a jak najít klid a chvíli beze zvuků, kdy je možné se zamyslet? Přišel jsem na to, jak by to šlo. Onehdy jsme si na toto téma povídali s Romanem. Co takhle, kdyby se ticho vysílalo? Třeba v rádiu? Jasně že v rádiu. Je to médium, které má totiž stále velký potenciál. Posluchač není rušen obrazem, všelijakými efektními švenky sem a tam, střídáním obrazů. Pro tvůrce pořadů je to však náročné. A zde je velká výzva!

Možná, že by měla naději speciální stanice a bylo by dobře, aby byla také speciálně zpoplatněná. Protože to, co je zadarmo, je podezřelé. Třeba i tím, že se nějak podprahově bude cpát posluchačům do hlavy reklama na párky, půjčky, pivo, ponožky, prodloužení vlasů, a to jsme jen u písmena „p“. Takže stanice, která bude vysílat ticho. A když už si to člověk zaplatí, bude ho poslouchat! Že rádio opravdu vysílá, to bude poznat jen podle svítící kontrolky. A pak by také mohl moderátor či redaktor občas, jednou za hodinu, nebo za dvě, přečíst krátké zprávy.

A po čase se posluchač naučí vysílaná ticha rozlišovat. Jinak jistě zní vysílané ticho z míst několik kilometrů od Niagarských vodopádů, kde už moc nehlučí padající vody. A zase jinak bude znít půlnoční ticho z Karlova mostu. Nebo ticho z nočního Jeruzaléma. Ano, ve dne na obydlých místech moc ticho nebývá. O Dušičkách by se vysílalo ticho z nějakého hřbitova. Třeba by se také to ticho, kdyby šlo o ticho úplné, třeba ze sklepa, mohlo narušit dechy či mírným zafuněním rozhlasového redaktora, anebo by mohla zapřít kočka, kterou by pro ten účel mohl hladit na klíně...

Jasně, bude třeba vyřešit technické problémy, nasadit sluchátka nebo odhlučnit místnosti, kde by se poslouchalo, ale to už by neměl být takový problém. Ale možná, že by pro začátek stačilo všechno vypnout, rádio, televizi, pračku... Avšak šok z náhlého ticha, byť rušeného zdálky troubením aut na křižovatce, či skřípěním tramvaje či vlaku, by mohl přivodit i stav jakéhosi strachu z ticha. Že se nic neděje. Ale konkrétní ticho, odněkud, z konkrétního místa, to by byla jiná.

Stačilo by jen přimhouřit oči a představit si právě nyní ono tiché konkrétní místo s minimálními charakteristickými zvuky... Úplné ticho snad je možné jen v izolovaném sklepe či komoře. A ticho, asi nikoli úplné, by mohlo být k inspiraci, pobídkou k zamyšlení. Tu nad výškou v dále šumících Niagarských vodopádů, tu nad tím, čeho byl svědkem Karlův most, třeba když zde topili Jana Nepomuckého, anebo jak to bude na konci věků pod Olivovou horou v Jeruzalémě, anebo odkud se to ozval právě nyní vzdálený výstřel? A zda to vše jaksi nezrelativizuje mňouknutí kočky, která se u přenosového vozu dožaduje pohlázení od technika? Ticho. Navodit ticho, to znamená dát šanci zaslechnout vanutí Ducha.

Dobře utajená kočka

Kdo jen tak zběžně pozoruje své okolí, prakticky nemá šanci si kočky všimnout, a pokud ano a podívá se ještě jednou, už tam není a řekne si asi, že se zmýlil. Kde by se tady přece vzala!?

Může tomu být i naopak, a to zejména u domácí kočky. Kdepak je? Celé odpoledne se neukázala! Chci to říci ženě, otočím se od klávesnice, a hle, kočka podřimuje na koberci za mnou. Dovede se objevit nečekaně a nečekaně i zmizet, chce-li o sobě dát vědět, mňoukne, nebo zadupe na schodech, po nichž jindy vybíhá zcela neslyšně. Ale to každý, kdo má s kočkou co do činění, dobře ví. Ví také, že se kočka vyskytuje docela často v literatuře. Ne, nebojte se, nebudu vyjmenovávat. Bylo by to na hodně řádek.

A právě proto jsem si vzpomněl na knihu knih, na Bibli, zdalipak i tam lze kočku najít. A v jakých souvislostech. Však i Werich s Voskovcem zpívali: „...čtěte Bibli, tam to všechno je.“ S texty novozákonními jsem obeznámen docela dobře, i ve Starém zákoně se snad trochu dokážu orientovat. Ale pravda je, že člověk tyto řádky čte z docela jiných důvodů, pro poučení, z důvodů historických a samozřejmě náboženských. Neuvědomil jsem si ale, že bych zde někdy něco o kočce četl, a to je zde zmíněna v různých souvislostech celá řada zvířat. Leckdo si jistě vybaví ovce, beránka, ryby, kozly, holuby, osla, vola, prasata, lva, dokonce i vrabce či pelikána. V páté knize Mojžíšově je uveden celý soupis zvířat, která se jíst smějí, a která nikoli. Například pro někoho dnes bizarně znějící zákaz jedení zajíce, damana nebo sov či netopýrů atd.

Avšak kočka v Bibli nikde zmíněna není a přitom v biblické době zcela jistě byla vítaná v okolí lidských obydlí, zejména tam, kde bylo uskladněno obilí. A o sýpkách se v Bibli přece hovoří. Tak proč ne o kočce? Protože je to zbytečné, však všichni dobře vědí, jak vypadá, jak se chová, tak se o ní v Bibli nepíše, podobně jako o celé řadě dalších zvířat.

Nicméně poznávat věci nadpozemské lze i prostřednictvím zvířat. Co třeba zpěv ptáků, jejich elegance, let, tajuplný svět hmyzu, pohled srny, laně, nebo býka či zajíce anebo obyčejné myši. Ale přece jen, přijde mi, že při pozorování kočky člověka napadají

myšlenky často hlubší a je tomu tak zřejmě i díky její schopnosti se nečekaně objevovat a zase mizet.

O tajném kocourkovi

Když se řekne tajný, každému se nejspíš vybaví tajný policista. A kdo si pamatuje dobu totalitní, možná jej ještě i po létech zamrazí. Jinak, co je tajného, netouží po zjevnosti. Kdo dělá tajné věci, zpravidla koná nějakou neplechu. Ano, týká se to lidí. Jenom lidí? Nenechme se mýlit.

Kromě člověka může být tajným, tedy tím, kdo tajně koná, t.j. získává intimní informace, a často je škodě sledovaného využívá, i zvíře. Tak třeba může být tajný kocourek, akorát že získané informace nevyužívá až tak ke škodě sledovaného, ale spíše k vlastnímu prospěchu.

My tedy takového tajného kocourka máme. Přišli jsme na to teprve nedávno, když klapla kočičí dvířka do domu, a přitom kočka, co si nás osvojila, už dávno seděla na křesle... Pro ni ale asi tak úplně tajný nebyl, protože ani nezvedla víčka. Opatrně jsme nahlédli do síně, a hle, tam si kocourek pochutnával na granulích. Naše kočka má totiž mističku v kuchyni, ale jednu také v předsíni a další na zápraží, to od dob, kdy si nás teprve začala ochočovat. Zde jsme také kocourka poprvé spatřili. Nevím, jak se jmenuje, ale připomíná Felixe, toho černobílého elegantního kocourka. Takže pro nás je to Felix.

Po prvních sporadických setkáních bylo asi týden ticho po pěšině, až se zase v domě ukázal, to už ale na schodech do patra. I tentokrát však rychle unikl. Ano, je hezký, je milý, zdá se v dobré kondici. Nejspíš je něčí, ale nemůže znamenat nějaké riziko, třeba zdravotní? Jsme z něj trochu v rozpacích.

A že tajných či tajuplných kocourků může být víc, to by mohla dosvědčit kočička, která se přistěhovala do rodiny mého syna. A jak asi, když neumí mluvit? No, mluvit sice neumí, ale svědčit přesto může: Aniž by tam byl v okolí nějaký kocourek spatřen, kočička se v posledních dnech nějak podezřele zakulacuje. Na to není třeba moc slov, že?

Ale je třeba dodat, že vtipný závěr se nekonal. Kočička jménem Puma nečekala koťátka, jen jí v podzimu hodně chutnalo a docela se na zimu zakulatila. Ovšem další léto již přineslo ovoce. Vtipné. Tři koťátka, celá černá, asi po neviditelném otci, když je Puma klasická šedá mourinka.

O vztahu koček k fenoménu dnešní doby, motorismu:

Pudr a benzín

Co asi mají následující řádky společného se stejnojmenným filmem Voskovce a Wericha z roku 1931? Někdo by možná nadhodil, že pojátkem je „kočka“ Marta. A měl by do jisté míry pravdu, protože toto děvče se podobně jako skutečné kočky stává inspirací a ve filmu umožní strážníkovi a řidiči autobusu změnit životy a zažít něco nového a podstatně více vzrušujícího, než jim poskytoval život dosavadní, dokud se za zvláštních okolností nesetkali s Martou.

Ano, je to tak, intimní setkání s kočkou vždy v člověku něco změní, i když se tomu mnozí brání, a někdo i dost dlouho. A to ji člověk ani nemusí vlastnit, stačí se s ní jen potkat. Mezi domy, na ulici, na návsi, u přátel, kde vykukuje zpod skříně anebo shlíží z okenního parapetu. Kočku lze potkat na benzínové pumpě i v restauraci. No, asi nejčastěji v restauraci rybí. V přístavu. Anebo na sýpce, ve stáji. Přestože v Bibli o kočce nikde není zmínka, s výjimkou té velké, lva. Ale dá se předpokládat, že v betlémské stáji kromě oslíka a volka, kteří dýchali na Ježíška, někde z koutku všechno pozorovala zvědavá kočička.

Z výše uvedeného by se mohlo zdát, že je výskyt koček na určitých místech podmíněný zejména nabídkou potravy, a to ať jde o potravu domácí, nebo o myšky či ryby. Výjimkou jsou asi místa, která voní benzínem. Ale v tomto případě bude nejspíš důvodů několik. V chladných, zejména zimních dnech, se kočky rády hřejí v blízkosti ještě teplého motoru. Proto řidiči pozor, když je třeba znovu jet, je dobré se pro jistotu podívat. Na mě jednou zpod otevřené kapoty vyskočil černý kocour. Pokud se ale kočky vyskytnou na benzínové pumpě, tak to, pravda, pro vůni benzínu asi nebude. Buď je zde venkovní bufet, nebo nějaká dobrá duše. U jedné pumpy nedaleko Mrtvého moře je krámk s kosmetikou a všemožnými krémy s minerály právě tohoto původu. A když zájemce o koupi přijde o trochu dříve, když paní teprve otevírá, stane se svědkem krmení „divé zvěře“, která vůbec není divá, ale velmi způsobná.

V mnoha zemích kočky požívají respektu a nemají mezi lidmi nepřátel. Aspoň v Evropě a okolí, od Izraele přes Itálii po Alžírsko, či až na sever Evropy. Na jihu jsou asi kočky samostatnější a na člověka méně odkázané než v oblastech, kde rádně mrzne. Ale kočičí kožíšek, ten dovede pěkně izolovat. I když asi ne tolik jako kožich ledního medvěda, toho prý nelze zachytit ani termovizí.

Ale přece jen mají kočky s benzínem společného něco více. Nejen ty dvounohé, kterých využívají reklamní fotografové k propagaci nových motorek či automobilů. Kdo někdy viděl spočívat mourovatou, zrzavou, třibarevnou, černou... anebo jinak zbarvenou kočičku na kapotě auta, za stěračem, na sedadle motorčky, asi potvrdí, že něco tak elegantního dlouho nespatriil. Ano, elegance kočky a elegance motocyklu či automobilu spolu dokážou ladit. A kočky to dobře vědí. A kde jinde by člověk hledal lepší příklad než

v Itálii? Když jsem si před výletem do Kalábrie četl v průvodci tvrzení, že zejména zde se dbá na dobré oblékání a že Reggio di Calabria je město módy, netušil jsem, že na eleganci zde dbají především kočky. Tu dvoubarevná dřímá za stěračem malého trendy fiátku ve Scille, to je tam, kde Odyssea ohrožovala obluda Skyla. Na Liparech lze spatřit Mourka na legendární Vespě, tom malém skútríku, na kterém jezdil Gregory Peck s Audrey Hepburn v Prázdninách v Římě.

Anebo přímo v Reggio di Calabria malá černá kočička obdivovala Aprilii, nebo to byla Moto Guzzi?

Když jsme ale u toho benzínu a automobilismu, pohoví si kočička i na elektromobilu či na sedadle elektrokola? Ale vlastně proč by ne? Ostatně ještě před pár desítkami let se kočka vyjíkala i na žebříňáku nebo bryčce. Ale křivka kapoty, to je přece jen jiná elegance. Každopádně ale elektromobily, elektrokola, ale i hybridy, tyto tiše se pohybující dopravní prostředky, pokud jich bude jezdit více, budou zřejmě znamenat zvýšené riziko pro volně žijící živočichy, a tudíž i pro kočky a lidi.

Inu, pro kočku je jakékoli vozidlo, bez ohledu na pohon, pohodlné a bezpečné jen když stojí. Ale to ona většinou dobře ví.

Všeliké kvaltování nikoli pro kočky dobré jest

Viděl snad někdo někdy kočku upracovanou či uhoněnou? Ani Jan Ámos Komenský, ten měl přece na srdci zejména nápravu věcí lidských, a proto asi kočce takovou pozornost nevěnoval. Ale kdyby byl věnoval, možná by svůj výrok o kvaltujících hovadech zjemnil a na příkladu koček doložil, že existují „boží hovádka,“ od kterých je možné se poučit. Prostě neustále nespěchat a nehonit se!

Ano, Komenského výrok dnes může znít atraktivně, že jen ona hovada kvaltují a pídí se po jakémisi zdánlivém prospěchu, proto se také tak často cituje. Nicméně se zdá, že náš „učitel národů“ těmi hovady nemyslel zvířata, protože žádná tak nekvaltují, aniž se pídí po prospěchu, natožpak marném. Spíše tím hovadem myslel, podobně jako my dnes,

člověka blbého, který se urputně pachtí a za vidinou zdánlivého prospěchu marně „kvaltuje“.

Ostatně v tom vidím Komenského češství, na které se pozapomíná pod dojmem oné hlubokomyslné světovosti, která je dokládána jeho důrazem na výchovu na názorných příkladech a na učení hrou. Jako „správný Čech“ zřejmě cítil potřebu se vymezit vůči tvorům hloupějším, hovadům, z jeho pohledu nižším. Není to ale příliš pyšné uvažování? Přece ani ten méně chytrý si nezaslouží takový odsudek. Jaké by to bylo, kdyby všichni byli tákhle chytrí? Dost ale možná, že dnes vnímáme slova až příliš citlivě.

Nebylo by lepší, než se pyšnit vlastní chytrostí, zacitovat spíše z Knihy Kazatel, že všechno je marnost a nic než marnost a jen honění se za větrem, a že stojí za to usilovat o moudrost? A pokud zvolit příklad moudrosti ze zvířecí říše, nenabízí se právě kočka tím, že nikterak nekvaltuje, aniž se nemírně pídí za marnostmi tohoto světa, alebrž si nachází svůj domov, své místo a svého vyvoleného, v jehož blízkosti pak ráda dlí? Tedy, pokud zrovinka nehoní vlastní ocásek nebo vyplašenou myš.

Proč? No prostě proto... že

...kočka nastavuje člověku zrcadlo. Ostatně jako spousta jiných zvířat. Ale přece jen asi více sofistikovane. Proto se o kočkách tolik píše a proto tolik snah chápat jejich uvažování a jejich duši.

Takové opice, především ty větší jako šimpanzi, nebo orangutani (orang utan znamená lesní muž) či gorily člověka připomínají nejen vizáží, ale často i svým chováním. Vynalézavostí, věrností, promiskuitou, z našeho pohledu i škodolibostí či plýtváním, ale také péčí o svůj vzhled.

Nicméně u lidoopů se pozorovatel na první ani druhý pohled nesetká s tajemstvím, s významným mlčením, úsporná mimika opicím není vlastní. A je třeba přiznat, že ani výrazná elegance. Slyšel někdy někdo, že by se někdy někde mluvilo o elegantní či krásné opici? I když ano, jsou výjimky. V souvislosti s opicí se mluví spíše o hbitosti či mazanosti, anebo se říká, že ji někdo měl, tedy že byl podroušený a chováním dozajista nepřipomínal elegána.

Zato kočka je synonymem mrštnosti a elegance. Pohyby atraktivní dámy se přirovnávají k pohybům kočičím a sexy mhouření očí připomíná kočičí pohled. Dítě je zase dojemně jako koťátko, ale když se šklebí či divoce skáče, je to opičátko.

A pozorně se podívejme, jak se lidé chovají v přítomnosti koček: jedni se jim snaží přiblížit, získat si jejich přízeň, mňoukáním, voláním, jiní kočku pozorují a čekají, co ona, přijde se otřít o nataženou ruku? Nebo je s respektem jenom pozorují. Jiní se odvrátí, prostě ty svébytné tvory, kteří je s jistým odstupem pozorují, nemají rádi.

Zkrátka v zrcadle kočičích očí si může člověk uvědomit jaký je. A někdy to může být zjištění nemilé, ale pokorný a empatický, ten se dozví, že každý jedinec na světě má svou cenu, je osobou či přímo osobností, která si zaslouží respektu. A také, že nemusí každou bytost vlastnit a stačí jen v její přítomnosti být...

Kóčička, kóčička nébyla pyšná...

Jak by také mohla být? Kočička je přece empatická, laskavá, skromná, a často i hodně legrační. A pyšný jedinec legrační nebývá, i když k smíchu občas je. Není sice jasné, zda a jak byla legrační Eliška, která prý nebyla pyšná, ale asi opravdu nebyla, když dokázala dát najevo svou radost tak pro některé děti charakteristickým způsobem (viz poslední věta).

K úvaze o pýše mě přivedlo, že jsem si, bůhvíproč, vzpomněl na popěvek o holčičce Elišce. A že kdo je pyšný, cítí se být moc důležitý, až nechce porozumět druhému a trvá si tvrdě na svém. A že kočka za prvé většinou rozumět chce, za druhé, že si sice trvá na svém, ale zase ne tak moc. Ale třeba někdo má doma kočku stejného jména a potvrdí, že ani tato jeho Eliška pyšná není.

Pýcha a odmítání rozumět, to asi bylo i příčinou onoho změtení jazyků, ke kterému prý došlo mezi staviteli Babylonské věže. Stavitelé odmítali porozumět nejen sobě navzájem, ale porozumět vůbec logice věcí a řádu světa. Pyšně si totiž odmítali uvědomit svá lidská omezení a hodlali budovat něco, čím by dosáhli až někam tam, odkud by bylo možné se podívat do tváře Osudu, Bohu... A jelikož na to, jak se dostat dál, měl každý trochu jiný názor, odlišnou představu, přestali si rozumět. Možná.

Když se nezalekneme většinou problematického polidšťování zvířat, nabízí se jisté poučení. Stačí je pozorovat. Rozumí si, ačkoli mají ve své mluvě často trochu odlišné dialekty. Například u ptáků je to doložitelné, stejné druhy z různých míst zpívají malinko jinak, mají odlišné nápěvy. Je prokázáno, že přes naše území probíhá jakási hranice mezi zpěvem západním a východním. A jen je trochu překvapivé, že tato hranice probíhá těmi místy, kudy vedla demarkační linie, tedy tam, kam na konci Druhé světové války směla dojít Americká armáda.

U koček ale není známo, že by v jejich dorozumívání byl nějaký rozdíl. Mluví totiž spolu řečí těla. A nahlas, tedy pro nás pochopitelně, „mluví“ jen kořata s mámou, ale ty velké, dospělé kočky mluví jen s námi, s lidmi. Mezi sebou si rozumějí jaksí samo sebou. Stačí pohyb, posunek... Ovšem gestem, pohledem to s námi také zkoušejí, a my jim většinou rozumíme, že? Zvláště když se vyčítavě koukají u prázdné misky.

A jestlipak si kočky všimly, že lidé na ně mluví či volají různými jazyky? V Čechách voláme čičičí, ve Francii například minuminu... Zdá se tedy, že rozumějí cizím jazykům a žádnou vědu z toho nedělají. Ale možná to je tím, že na nějaké povely moc nedbají v

žádném jazyce. Zato pes, který se naučí běhat pro klacík na povel „přines“, po zvolání „aport“ nic nepřinese. A naopak. (Proto se při výcviku leckdy používají anglické povely, zejména když se počítá s tím, že pejsek půjde do světa).

Kočka zřejmě opravdu není pyšná a nevdá jí, když se na ni mluví různými jazyky. Poznává totiž většinou moc dobře, o co jde, zda je to laskavé „čiči“, nebo hrubé odbytí „huš“. A když pochopí, že jí má dotýčný rád, tak si možná, stejně jako ona Eliška z písničky, i povyskočí trošku.

Jak Síska letos nemrzla

No, kočka jen tak nezmrzne, přece na zimu nasadí pěkně hustý kožich! A Síska zejména, má totiž hodně z britky a když ji kapeme proti klíšťatům, není se možné dobrat holé kůže. Tedy, holé, no kůže.

Předešlu, že Síska si nás vyvolila jako své lidi, neboť u svých původních se dvěma velkými psy neměla klid a vlastně ani moc prostor. Loňskou zimu jsme jí udělali zateplený domeček na zápraží pod střechou v dostatečné výši nad zemí, aby tam nezahánčlo.

Letos ale, poté co se spřátelila s naší kočkou Mícou a projevila zájem se podívat i k nám domů, jsme jí umožnili zde pobývat a jíst „jako člověk“ a i si odskočit na jeden nebo druhý záchůdek. Jenže to bylo přes léto. Ale když přišel podzim, zima, a my čím dál víc opouštěli letní dům na vsi a pobývali ve městě, nechávali jsme pro Síska otevřená kočičí dvířka do předsíně. Měla tam pelíšek, misky.

Zima byla mírná, ale ke konci ledna přituhlo, hodně pod mínus deset. S určitou starostí jsme v pátek vyrazili do venkovního domku, jak to tam chudinka zvládá.

A jak to dopadlo? Jen ať to poví sama:

„Tak už zase odjeli, v mističce za dveřmi mám vodu, také ty suché malé dobroty. Až to dojím, zajdu vedle k panu sousedovi. I pro pohlazení. A než se pár nocí a mlžných rán překulí, zase tu budou a zase si užiji v teple na svém křesílku. Ale co to? Nějak je čím dál víc zima! Ne že bych zrovna trpěla, ale na packy mi už v předsíni v pelíšku trochu táhlo. Jenže dvířka dovnitř do domu, kudy normálně běhám, jsou zatarasená. Aha, asi aby jim dovnitř nešla zima. Hm, ale oni tu nejsou. Ale ze židle vidím to křeslo. To moje křesílko! Třeba bych si mohla otevřít? Zatlačím, uch, mňau, je to trochu těžké... Bum! A už je deska odsunutá! A dvířka nechali otevřená! Tak to dík. Mňááá!“

Takhle nějak nám to Síska hned vyklopila, když jsme přijeli a ona nás vítala jako paní domu.

Co má kočka společného s Otokarem Březinou?

No, kočka je kočka a Otokar Březina byl básník. O obou se žáci učí ve škole, i když v jiných předmětech, o kočce v přírodopise a o básníkovi v české literatuře. Co by ale mohli mít společného?

Hodně, například oba to jsou obratlovci, savci, a ještě něco navíc. I když nějaké rozdíly by se přece jen našly. Například Otokar Březina byl asi nedůvěřivější asi více samotář a jeho depresivní symbolické básnické projevy by patrně kočku příliš nenadchly.

Co mě ale mohlo přivést k takovým úvahám a porovnávání zdánlivě těžko porovnatelného přivést? Pozorování a chování naší kočky Sísy! Byl totiž slunečný den, tak hezký, že bylo obtížno udržet se v místnosti. Za oknem co chvíli přelétali ptáci z větve na větev, zvonek, sýkora, brhlík a červenka z větve na větev. A kočka s hlavou položenou na natažených předních packách dřímá a dřímá. Ano, už to někdo řekl, že se přes den posiluje dřímotou na náročný noční spánek. Nicméně přece už leckdo viděl kočku, jak se za dne prochází zahradou, no ne?

Říkám tedy Síse, aby se šla podívat ven, jak je hezky, a že by se mohla povalovat na sluníčku. Tentokrát se ale tváří, že ji ani nenapadne. Naléhám na ni. A odpovědí mi bylo jen zívnutí a přimhouření očí. Jako kdyby mi odpověděla: „Dovedu si představit.“

Nu a to mi právě připomnělo zmíněného básníka. Někde jsem totiž četl vzpomínku na něj, ve které je zmínka o tom, že se kdesi na Vysočině Otokar Březina procházel mezi lukami s jedním obdivovatelem jeho poesie. Probírali básnickovy vize, smutky a představy, když tu nad jejich hlavami zavrčel aeroplán, v těch dvacátých letech dvacátého století docela atraktivní zvláštnost. Mistr se skloněnou hlavou kopal do kamínků na cestičce a dále rozvíjel své úvahy, hlavu nepozvednuv. Návštěvníkovi to nedalo a upozornil ho: „Mistře, aeroplán, to se na něj ani nepodíváte?“ A Otokar Březina k nebi nevzhlédl, a jen odušil: „Dovedu si představit.“

A kočka Sísa mi vlastně odpověděla stejně. Avšak v obou případech to bylo poučné. Nemusíme přece všechno vidět. Nebo?

Každý den číst o kočce?

Není to trochu přitažené za vlasy, číst si každý den jedno povídání o kočkách? A proč ne? Kniha, které nabízejí hluboké myšlenky na každý den, by se našlo hodně. Ale něco trochu lehčího a navíc poučného ze světa našich nejbližších životních souputníků, ano koček a kocourů?

Stačí se zaposlouchat do vzpomínek rodičů nebo prarodičů. Zcela jistě se objeví vzpomínka na kočku. Pro leckoho může být překvapivé zjištění, že doma chovaných

koček je prý více než psů, nemluvě o kočkách volně žijících, popřípadě polodivokých, které se drží člověku nablízku.

Stačí se pozorně dívat:

Kočka rybářská žije... v Praskolesích

Obecně panuje přesvědčení, že kočky nemají moc rády vodu. Něco na tom bude. A zřejmě za to mohou kočky samy, když si otřepávají mokré tlapky, tak se u toho tváří dost znechuceně. Kočičí kožich velmi dobře izoluje, chrání před chladem, a trvá dlouho, než se promáčí, avšak o to déle prosychá. Proto také kočka zřejmě hodně zvažuje, zda se do vody pustit nebo ne.

Leckdo si asi vybaví fotky či filmové záběry tygrů plovoucích ve vodě, anebo i zvláštní kočky, která s oblibou chytá ryby, kočky rybářské. Ta se vrhá do vody a s otevřenýma očima pronásleduje svou kořist. Tato rybářka *Prionailurus viverrinus* pochází z jižní a jihovýchodní Asie, kde je ve volné přírodě velmi vzácná. Je oblíbeným chovancem v zoo, u nás ji mají například v Praze, ale také v Děčíně, Ostravě, Ústí nad Labem či Olomouci. Je trochu větší než kočka domácí, zbarvená jako mourek, bez ocasu měří kolem 80 cm. Má hustou srst a mezi tlapkami plovací blány. Jsou to ale takové nepravé blány, spíš kožní řasa.

Jenže i kočka domácí má ráda ryby, i když spíš jen na talíři. A nejen to, najdou se i takové, které si rybku dovedou ulovit samy. Už jsem takovou několikrát viděl. Je strakatá a sedává buď na břehu potoka anebo na kameni v proudu a bedlivě sleduje vodu. Vídám ji, když jedu na kole pro chleba nebo k řezníkovi, či se jen tak projet. Onehdy jsem ji na konci léta zase spatřil, stačil jsem se vrátit pro fotoaparát a podařilo se ji zachytit. Když jsem však chtěl ještě lepší foto, z jiného úhlu, už se jí to nelíbilo, a radši přeskákala po kamenech na druhý břeh. Namočila si tlapky po kotníky, ale nikterak jí to nevadilo.

Není to však v Praskolesích zase tak nic neobvyklého. Ve stejných místech už jedna kočka rybařila. Nebyla to matka nebo snad už babička této kočičky? Musím ale přiznat, že se mi nepovedlo zahlédnout, zda opravdu rybaří. Třeba to je nakonec jen kočka romantická, a ne rybářská.

Samostatného života schopný, neschopný...

(nehodící se škrtněte)

Je to vždycky těžké vzít vlastní život do vlastních rukou, aspoň pro člověka. A být schopný vést samostatný život. Někdy je možné zaslechnout povzdech manželky, že ten její je samostatného života neschopný. Ano, ve většině případů je to pravda. Nebudu ale rozebírat, čím je to vina, však jednou je to tak a jindy naopak.

U volně žijících zvířat je to jednodušší, vzít život do vlastních tlapek či drápů. Nic jim totiž nezbývá. Domácí zvířata jsou na tom podobně, neb také nemají na vybranou. S výjimkou kočky. Ta sice zdánlivě prožívá život v závislosti na svém člověku, ale na druhé straně záleží na více okolnostech, například, zda je vyloženě domácí anebo žije u domu s větší či menší možností vstupovat doň. Tato závislost na člověku však nikterak kočce neubírá na schopnosti se sama uživit a v případě nutnosti či nouze si najít alternativu.

Pes žije s člověkem jinak, patří k jeho smečce a stane-li se, že náhle z různých důvodů o ni přijde, stává se klasickým bezdomovcem. Dovede si sice najít něco k snědku, ale bez smečky strádá a i habituálně chátrá. U nás prakticky moc nemá šanci najít druhy v nouzi, aby s nimi v nové smečce našel novou společnost a v nepřízni vůkolních podmínek obstál. V jižních a zejména východních evropských krajinách je situace jiná. Zde se psi z různých důvodů opuštění pohybují ve smečkách, které mohou být a i skutečně jsou člověku nebezpečné.

Zkrátka pes je na tom podstatně hůře. Domestikace jej velmi hendikepuje. I hospodářská zvířata jsou na tom možná lépe. Zdá se, že tak zvaně zdivočet může velmi dobře ovce, koza, kráva a jsou případy, kdy v lese obstálo domácí prase. Pejsek se může jen zaběhnout a pak už jen smutně hledá, ke komu by se přidal.

Možná i proto v poslední době vzrůstá obliba koček, právě pro jejich svébytnost a obtížnou uchopitelnost. Možná i proto, že si dokážou zachovat velkou míru nezávislosti na člověku a dovedou se nakonec i bez něj obejít. Přesto platí i zde, že když si někdo kočku pořídí, přijímá za ni odpovědnost. Obdobně je to i s chovem dalších domácích zvířat, a samozřejmě to platí i pro chov pejska.

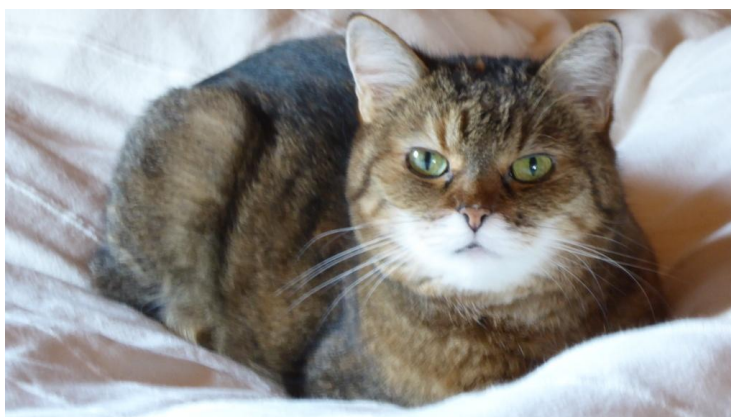
Ani v této převážně kočičí knížce by se nemělo zapomínat na psa, tohoto člověčího a mnohdy i kočičího druha.

Micinko, ty jsi ale chytrá!

Venku je pod nulou a pod mrakem, snad i něco padá a vítr se snaží mermomocí proniknout za límec. Zkrátka počasí, že by psa nevyhnal, o kočce ani nemluvě, ostatně by se nedala, a také proč by to člověk dělal, že? Vždyť na rozdíl od pejska má možnost si odskočit do svého záchůdku doma. Ano, toto je velká výhoda chovatelů koček.

Celý den nevlídno. Ale vítr se nakonec utišil, a to byl důvod k nějaké činnosti na zahradě, něco pohrabat, i pěšinu za plotem, pod vrbičkami. A po obědě je pak příjemno si na chvíli natáhnout kostru a otevřít knížku. Učinil jsem tak a skoro jsem si ani nevšiml, že vedle na polštáři u pelesti dlí Micinka a jen si pravidelně odfukuje. Asi takhle: „áách, pffů, áách, pffů“.

Vtom přichází má žena, mě si ani nevšimla, ale obdivně volá: „Micinko, ty jsi ale chytrá!“ V duchu s ní souhlasím. Oceňuje totiž, že se naše šestnáctiletá tuze hubená kočička nepotlouká někde na mraze, ale je hezky v teplíčku. Ale nahlas opáčím: „No, Micinku chválíš, a co mě, já jsem také hezky v teplíčku!“

A co mi na to žena odpověděla? No, vybrusila z toho docela dobře, že: „Tebe nechválím, ty jsi přece chytrý pořád, ale Micinku, tu musím, ta se přece jen někdy chová malinko přitrouble.“ Tak s takovýmto hodnocením, s obojím, mi nezbylo než souhlasit.

O Sněhurce a trpaslíkovi

Ó, jak se člověk někdy mýlí, jak se někdy pěkně splete. Říká se oprávněně: „Přání je otcem myšlenky.“ Ale nemělo by se spíše říkat: „Myšlenka matkou omylu?“ Nu, zkrátka přání, myšlenka, zdání, odtud je často blízko ke zmýlené, ano, zdání klame. Kéž by prozření bylo pro člověka vždy jen důvodem k pousmání.

Žije a bydlí nedaleko našeho domu krásná štíhlá stříbrná a trochu plachá kočička. Patří sousedovi ze třetího domu. Občas nesměle nakoukne do zahrady, jindy ji zahlédnu, jak si

to míří k potoku. Její mírný a trochu plachý pohled, nádherná elegance a šedostříbřitý šat... Já i žena jsme jí začali říkat, úplně nezávisle, „Sněhurka“.

Když jsme ji zahlédli, jak odněkud vykukuje, hned jsme volali: „Sněhurko, neboj se, poběž, klidně tu můžeš být. Můžeš si popovídat s našimi kočkami!“ To jsme ještě měli dvě. Anebo jsme ji jen tak pozdravili a ona pozdrav mírným zachvěním řas opětovala. Nu, byla doma jinde, nicméně náš hold ji zřejmě těšil.

Ovšem po čase jsem si ověřil, že rčení „zdání klame“ je pravdivé. Opět jsem pod zahradou spatřil Sněhurku. Pozdravili jsme se. Ale ale, co to dělá? Sněhurka se otočila u sousedova auta, tak jaksi nesněhurkovsky: zvedla totiž ocásek a ve tváři se jí objevilo takové zpupné uspokojení. Zatřepala ocáskem a poté, co načurala sousedovi do výfuku, ještě přidala podpis na nárazník... Tak takhle to tedy je! Je to kocourek! Proto byl tak plachý. A také jsme už věděli, proč nám na zahradě do výše třiceti centimetrů hnědne a osychá keř buxusu!

A od té doby, když mluvíme o této kočičce, tak hovoříme o Sněhurkovi, a oslovíme-li ho, pravíme: „Sněhurko, kde jsi byl, jak se máš?“ A on nám pořád neodpovídá, jen mi připadá, že se nám trochu směje.

Nu a já si připadám jako ten trpaslík Nepozora. Že se tak nějak jmenoval? Nebo je to zase jen má představa?

O společenské samotářce

Pro lidi je kočka mnohdy tak rozporuplnou bytostí, až ji lze charakterizovat oxymóronem, tedy protichůdným souslovím: společenská samotářka. Být společenský, to přece neznamená se vždy zapojovat do hovoru. Být samotářem, to nemusí znamenat žít v hlubokém lese nebo sklepě a odmítat vidět živou duši!

Možná právě proto mívají někteří lidé problém s chovem, držením nebo jen s pochopením kočky. Kdo touží mít vedle sebe neustále veselého, a většinou hlasitě se projevujícího společníka, který je vždy ochoten ke hrám, na každou věc i slovo reaguje a všechno komentuje, ten si kočku asi nepořídí. Anebo by to neměl dělat. Možná se ještě dá svést hravým, veselým a zvědavým koťátkem, ale i to, když povyroste, se změní ve svébytnou kočku/kocoura a tyto, pro někoho tak atraktivní, skotačivé vlastnosti ztratí. Potom leckdy majitelův zájem chladne a dokonce to může dojít tak daleko, že se odrostlého kotěte zbaví. Stává se to po létě, když si rodina na prázdniny k dětem pořídí koťátko. Jenže s podzimem nemají koťátko, ale dospělou kočku, vracejí se do běžného pracovního či školního roku, a co teď s ní.

Trochu jiný případ bývá odrostlé kotě, posléze kočka nebo kocourek, odchované ponejvíce v bytě a zejména, je-li kastrován. Pak si i v dospělosti zachová více té kotěcí hravosti.

Kočka je zvláštní krásný tvor. A komu stačí jen občasná společnost, ten si s ní opravdu užije. Člověk kolikrát ani neví, kde je a nemůže se dočkat, až se objeví a poctí jej svou přízní. Kočka na sobě nechá spočinout obdivný pohled člověkům, protáhne se, jemně se dotkne nosem, ocáskem a sotva se člověk ohne, aby ji pohladil, je pryč. Jindy mu kočka zase dovolí, aby jí holdoval a hladil za krkem anebo břicho, ale jen chvilku. Mezi několika denními spánky si na takové chvíle čas ráda vyšetří.

Není to vážně společenská samotářka? A že je jí tak dobře?

Arnošte, Arnoštíčku, otevři mi!

Vyprávěla mi žena příběh, který její sestře vylíčila kamarádka. Takže je to ze třetí ruky, řekne si někdo, to bude asi pěkně přibarvené. Ne, ne, opravdu se to stalo, a pokud půjde o přibarvení, to беру na sebe.

Žila, byla jedna dívka, a ta měla kocourka Arnošta. Vlastně mladá žena. A jelikož se právě chystala se svým vyvoleným uzpůsobit malý byt tak, aby v něm mohli žít oni dva, plus zmíněný kocourek, rozhodla se přestěhovat jej na dobu přestavby k rodičům. Ti sice zrovna radost neměli, nikdy žádné zvíře doma nechovali, ale budiž, nějakých pár týdnů to přece zvládnou. Zdráhali se ale dát kocourovi k dispozici celý byt. Když odcházeli, a také na noc, jej zavírali do pro něj určeného pokoje. To však Arnoštovi nebylo po chuti. Jak to leckteré kočky dovedou, naučil se velmi rychle i on otevírat dveře. Vyskočil na kliku, a když to klaplo a dveře se otevřely, proklouzl a už si užíval po celém bytě. Dívčini rodiče si zprvu mysleli, že dveře nezavřeli dost, tak se víc snažili, ale pak najednou zvečera klap, a kocourek si opět promenoval, kam se mu zachtělo. Po pár dnech se to stalo hrou, ze které nakonec měli povyražení všichni.

Stejně se ale Arnošt rád vrátil ke své mladé paní. A zase bylo všechno jako dřív. Dveře se mu nezavíraly, a když, uměl si je přece otevřít. Jednoho dne však jeho paní něco kutila v předsíni, pak popadla odpadky, že je jen vynese do popelnice a hned se vrátí. Vyšla na chodbu, zabouchla, ale, jéje, kde má klíče? Dveře mají kouli. A dnes je doma sama, tedy jen s kocourkem. Zkoušela dveře, nic, zvonila na sousedy, dopoledne ale doma nikdo nebyl. A telefon si nechala doma.

Co si počít? No tak dobře, nejdřív odnesla smetí, a když se vrátila, tu si vzpomněla: Arnošt přece umí otevírat dveře! A teď ho slyšela, jak za nimi mňouká. Porozumí jí? Arnošte, otevři, otevři mi prosím. Kdyby mě tak někdo viděl a slyšel, pomyslí si, že mě chlap vyhodil. Nevadí, ať si myslí, kdo chce, co chce! Zkusím to ještě jednou. Arnošte, Arnošte, otevři! Arnoštíčku! Ha! Zaškrábání, dveře klaply, a už si byli v náručí!

Musím přiznat, že nevím, zda to bylo na třetí nebo až na páté volání a prošení, ani jestli došlo až na Arnoštíčka, každopádně ale kocourek opravdu otevřel! Všechno, co se jeden někdy naučí, tedy člověk i zvíře, se jednou může hodit!

Padesát jedna let poté

Setkání spolužáků jsou vždycky zajímavá a milá a čím je to od základní školy, vyučení, střední školy či vysoké děle, tím víc potěší. Umožňují ohlédnout se zpět, možná trochu kriticky, ale spíše už shovívavě.

Jaké to bylo, když jsme poprvé v deváté třídě okusili to či ono. Jaké to bylo dobrodružství dostat se do kina Orlík na nepřístupný film. A tak by se dalo pokračovat.

Při prvním setkání po dvaceti letech po absolvování základní školy se bývalí spolužáci leckdy ani nepoznají. Ne všechny kočky kočkami zůstaly. Ne každá překvapí setrvalou atraktivitou. Hoši, kteří byli tlustí, jsou hubení. A naopak. V dalších letech přibývá šedin a poté, co se všichni už dost pochlubili dětmi, začínají někteří, tedy spíše některé, pomalu ale jistě ukazovat fotky vnoučat. Pro muže to nebývá moc atraktivní, no děti... I když výjimky se vždycky najdou.

Nás muže totiž hlavně zajímají kočky. Samozřejmě vlastní. V naší třídě těch, kdo založili nové rodiny, až zase tak moc není. Absolutní většina zůstala věrná těm svým, původním. Ale jak se dovedeme potěšit cizími kočkami. I když jen na obrázku!

Zrovna na podzimním setkání, ano, padesát jedna let po opuštění vrklavých školních lavic, jsme si zase užili. Už nevím, kdo s tím začal. Možná jsem to nakonec byl já. Vytáhli jsme s Alešem mobily a chlubil jsme se svými kočkami a kocourky. A hned se připojily Jarka a Daniela.... no, bylo nás víc. A byly to pěkné kousky, mourkové, zrzavé kočky, ale i mainská mývalí nebo britka.

„Djó, kočky, když nemáme moře, ještě že máme kočky,“ možná by se usmál nám dobře známý pan Rybář z Povídek Malostranských.

Chtěl bych žít jako kočka?

Už kolikrát jsem slyšel, jak si někdo povzdechl, že by se chtěl mít jako kočka, popřípadě žít jako kočka u nás nebo u jiného člověka, co má kočky rád.

Zní to sice hezky, ale zamysleme se společně, jak si kočka vlastně žije. A to zejména tam, kde se z našeho pohledu má dobře. Ano, leží si na křesle, na posteli, za oknem, podřimuje, mhouří oči, zívne, v mističce samé dobroty. Nebo se natahuje na zápraží, na studni, pod keříkem levandule, udělá žertovně kotrmelec v kopretinách.

Jak je to malebné! A ještě ke všemu je tak pružná, záda ji zcela jistě nebolí ani ve vysokém věku, protáhne se, zadními packami si podepře bradu. To jí teda moje žena docela závidí. Ale vrznou dveře, pod zahradou přidá plyn šílený motorkář, a už kočička běží do úkrytu. A pořád ji někdo chytá a mačká. No tak dobrá, často si přece sama přijde pro pohlazení, řekne si o ně, mňoukne, ba i na klín vyskočí, zapřede a chvíli si užije. Je

to jistě pro obě strany milé, ale má to své meze. Pak kočka vyrazí na pocházku za vrátka, a jaká jí hrozí nebezpečí! Auta, psi, motorčky. A nejen to, jednou jsem se setkal i s agresivními cyklisty, kteří chtěli kočku schválně srazit.

Pokud není kočka vyloženě bytová, tj. narozená v bytě a v bytě žijící, je vystavena tolika nebezpečím a tolika stresům. Samé starosti. Já bych tedy jako kočička žít nechtěl. A právě proto, že si uvědomuji, jaká nebezpečnoství jí hrozí, snažím se ji jich uchránit. I za cenu trochu omezené svobody. A že vím, o čem mluvím.

Prosím, nezapomeňte na mě!

Kočka dovede skoro všechno, co člověk. I něco navíc. Třeba umí předvídat počasí, že do deseti minut začne pršet. Nebo zcela bezpečně pozná, když jí jdu dát něco do mističky. A když má sama potřebu či chuť něco dobrého oblíznout, dojde si pro mě, mňoukne, zakývá hlavičkou, ukáže směr, jako že kudy, popojde, zda ji následuji a dovede mě tam, kam chce.

Mou ženu zase upozorní, že jí někde vrní mobil. Pravda, se čtením má kočka problém, ale myslím si, že kdyby chtěla, jistě by to zvládla. Ale nepotřebuje to, dovede číst totiž mnohem lépe. V našich očích. Anebo dovede číst z lidských pohybů, gest. A s tím souvisí i psaní, které ve smyslu lidského čmárání po papíře nebo ťukání do klávesnice nepotřebuje. Občas ale také něco napíše, když přes klávesnici přeběhne. Například onehdy napsala vzkaz panu šéfredaktorovi časopisu Naše kočky: „yiiiiooooo“.

Ale jsou chvíle, kdy člověk kočce může způsobit problém, a ona, chudák, je i se svými komunikačními schopnostmi vedle. Třeba když někdo někde kočku zavře, odkud sama nemůže. Může se to stát nedopatřením, to asi nejčastěji, anebo o tom člověk v tu chvíli sice ví, ale pak jí zapomene otevřít. Všechny naše kočky, i ta současná, občas rády navštívily komoru i půdu, nejspíš aby prověřily, zda tam třeba něco nepáchá nějaká myš. A také se několikrát stalo, že jsme tam nějakou zapomněli. A pak jsme večer nešťastně u mističky volali „poběž na masíčko“, a nic. Než si někdo vzpomněl na chuděrku zavřenou.

A přitom je pomoc tak snadná, dalo by se to nazvat inspirací z hotelu. Vystříhl jsem z tvrdého papíru obrázek kočky, který se za ocásek zavěsí na kliku na znamení, že je číča uvnitř. Ovšem má to háček, chce to si všimnout, že tam vběhla!

Svobodu, svobodu, nebo smrt!

Že tento slogan nemá s kočkami nic společného? Možná nemá, a možná má. Že je kočka svobodmilovný tvor, o tom asi nikdo pochybovat nebude. Že si vybírá své lidi, tedy, když k tomu dostane příležitost, to asi též nikdo nezpochybní. Ale že by se rozhodla nežít, když je její svoboda omezena? Není to přece jen trochu přitažené za vlasy?

Pravda, jsou kočky trpělivé, které vydrží hodně a s jistou nepřízní osudu se dokážou vyrovnat. Ale zdaleka ne všechny. Mohu zmínit dva příklady, vlastní a cizí. Nejprve tedy o naší Micince. Na rozdíl od naší první kočičky Kiri nedokázala po kastraci snést „košilku“ chránící hojící se ránu. Projevilo se to tak, že odmítala jíst, pít a vlastně se vůbec pohnout, natož zvednout. Takhle „spoutaná“ nechtěla žít. Nezbylo než jí tkaničky odvázat a riskovat, že se bude kočička ošetřovat sama, což může být problém. Ale nebyl. Zázračně rychle ožila, začala jíst a do pár dní byla oukej. Ještě jednou jsme zkusili Mícu omezit: zda by byla ochotná chodit na kočičím vodítku. Kdepak. Lehla si a odmítla se byť i jen postavit. Takže to byl konec s experimenty. A už jsme zase byli přátelé.

Druhý příklad: Jedna známá hlídala kamarádce, co jela na dovolenou, kočku, krásnou norskou lesní. U kočičky doma, tam že to nebude žádný problém. Nebyl. Kočka jedla, předla, hrála si. Ale druhý večer hbitě proběhla na balkon a šup ven na stráň. Bylo to v Karlíně, pod Vítkovem. A jé! To bylo nadělení. Kočička se nevracela a nevracela, nezbylo než zavolat do ciziny. Ukázalo se, že kamarádka chodívá na balkon kouřit a kočička je zvyklá tam chodit s ní a občas si vyrazí na vycházku. A někdy se vrací až v noci. Hlídačce se ulevilo, a kočka opravdu ráno byla doma. Další den však už pro jistotu na balkon ani dveře nepootevřela ze strachu, že by se karlínská norská lesní kočka mohla přece jen ztratit. Jenže kočička přestala jíst, žádnou dobrůtku nechtěla, smutně ležela. Apatická, s vyhaslým zrakem. A co teď? Zase ji pustit? Riskovat? Hlídací kamarádka to zkusila a šup, kočka byla venku. Vrátil se i tentokrát? Byly to nervy, ale vrátila se jakoby nic, předla, mističky vylízala.

Kočka neví, co je to vlast, to je pro ni cizí pojem, ale o svobodě mívá zcela jasnou představu.

Plné moce plné moče

Možná se najdou i další chovatelé koček, kteří potvrdí, že se jim někdy kočka či kocour neslušně zachovali v botách v předsíni nebo dokonce v prádelníku či v posteli. Ale ti, kteří zvířatům trochu rozumějí, jistě vzápětí dodají, že to nebylo ze zlomyslnosti, ale že šlo o projev stresu nebo osamění. Kočka totiž není zlomyslná. To jen člověk dokáže takto uvažovat, no a pak podle sebe posuzuje i ostatní. Lidi i zvířata.

Než vysvětlím ten podivný titulek, uvedu i vlastní zkušenost. Po povodních v roce 2002 jsme nemohli pár měsíců bydlet v Praze, žili jsme totiž tehdy ve velkou vodou poničeném Karlíně, a tak jsme dojížděli každý den z chalupy vzdálené 30 km. Zrovna se to tak schumelilo, že jsme se se ženou mohli vracet k našim kočkám až kolem jedenácté večer. A vždy nás čekalo „překvapení“. Na posteli, pod postelí, za postelí. Pozitivum na tom bylo, že jsme si pořídili několikero nových povlečení i pokrývek, ale v ten moment to moc radostné nebylo. Kočky byly sice šťastné, že se vracíme, ale ten vlhký temný podzim tam samy opravdu těžko snášely. Už jsme se děsili, že pokrývat vše igelitem bude náš doživotní úděl, ale naštěstí ta hrůza skončila, když se vše vrátilo do známých kolejí.

A jak to bylo s plnými mocemi? Katka pracuje v jednom významném úřadě, a jelikož je svědomitá a někdy je toho opravdu moc, vzala si jednoho dne pár lejster domů, že se na ně ještě pro jistotu podívá. Podívala se večer. Podívala se i ráno. Jenže... Její kočička moc dobře pochopila, že právě kvůli takovým papírům se Katka v práci zdržuje a přichází občas později, než by si obě přály. A tak po svém vyjádřila odsudek, no a byly to zrovna ty plné moce, které počurala, tedy přesněji pečlivě pročurala.

Katku čekala krušná cesta do práce, papíry sice omyla a vyfenovala, ale mapy a pach zůstaly. Naštěstí to dobře dopadlo. Nadřízená má totiž naštěstí smysl pro humor a navíc má kočky ráda. Dokumenty se vyhotovily znova a ty „s kočičím vyjádřením“ si prý šéfka schovala jako kuriozitu. A Katka si uvědomila, že kočičí trpělivost má své meze.

O třech báječných vousáčích na velbloudech

Nabízím doplněnou verzi příběhu, který se udál před zhruba dvěma tisíci lety někde na kraji města Betléma v Izraeli. Proč převyprávět zrovna historku o třech králich? Protože tento příběh sice v české lidové tradici hovoří o králich, z nichž jeden byl „ten černý vzadu“, ale například Francouzi říkají, že to byli tři mágové, z řeckého magoi, a ostatně i evangelista Matouš hned na začátku svého svědectví o narození a životě Ježíše píše, že to byli „mudrci od východu“. Takže jak to bylo doopravdy?

Ne, nelekejte se, nebude to verze politicky korektní, ve smyslu, že ten třetí černý nebyl vzadu, ale byl první, protože ti dva bílí mu vždy pozitivně dávali přednost. Všichni byli totiž tak trochu více od slunce opálení, jak je na Blízkém východě obvyklé, anebo možná nikoli, protože spíš byli vzhůru po nocích, kdy sledovali hvězdy a přes den svá pozorování sepisovali. Každopádně byli téměř jistě zarostlí. Za prvé to byla tehdy móda, stačí se podívat na různé, například asyrské či jiné sochy či vyobrazení, za druhé při sledování hvězd sotva měli čas si obsidiánovou žiletkou škrábat tváře.

Takže bylo to třeba takto?

Nejstarší, říkejme mu podle tradice Kašpar (Gaspar), se po třech týdnech kolébání na velbloudovi obrátil na Melichara (Melchior): „Za chvíli budeme u bran Jeruzaléma, do Betléma je to už kousek. Neohlásíme se u krále Heroda?“

Melichar si posunul šátek, co mu padal do očí a pohlédl na Davidovo město: „Jest to moudré, ale byl bych opatrný.“

A Baltazar (Balthasar) přitakal: „Ano, jsem zvědavý, co Herodes řekne na to, že se mu tady někde zrovna narodil nový židovský král“ a promnul si bradu, která jej zasvrběla, už se těšil, až se po cestě pořádně opláchne a převlékne.

Herodes se podle očekávání polekal, ale nedal na sobě nic znát, naopak podivné cestovatele z východu zavázal slibem, že mu poví, kde to zvláštní dítě je, aby i on „přijda, poklonil se jemu“.

Po dlouhé cestě na velbloudech spatřili mudrci hvězdný blyskot nad jeskyněmi, kde pastýři nocovali poblíž svých stád. V jedné pak matka s chlapečkem a mužem a několika ovce a dokonce i oslíkem prožívali chvíle štěstí. Tak to je ten, kdo má být tak významným podle předpovědí proroků? Tenhle chlapeček, ke kterému čichá ovce a líže mu prstíky kočka?

Ano, asi ano, hvězda svítila, nebo to byla ta konjunkce planet, která se několikrát opakovala... Věci neobyčejné se leckdy dějí tak obyčejně. A korunu tomu všemu dodal sen, který se všem třem, Kašparovi, Melicharovi a Baltazarovi zdál. Že se nemají vracet k Herodovi. A že by měli velbloudy vyměnit za osly, aby necestovali jako bohatí, ale jako obyčejní a nenápadní lidé. Ostatně osel je vytrvalý a ve zdejší krajině je doma stejně jako velbloud. A hlavně, není to mimochodník, takže se při rychlé jízdě nebude mužům dělat špatně.

A zřejmě právě odsud pramení přesvědčení, že šlo o mudrce, protože jenom moudrý se nechá poučit, netrvá na svém privilegovaném postavení a dokáže vyhodnotit plusy a mínusy. Ale hlavní zásluhou těchto mužů je nejspíše to, že jako jediní vyčetli z historických údajů, proroctví i hvězd, že se má vůbec Mesiáš narodit a také kde. Dozvěděli se to také pastýři betlémští, ale ty museli navigovat andělé, a Simeonovi a prorokyni Anně to musel říci sám Hospodin.

Takže to je tříkrálový příběh, ze kterého lze mimo jiné dovodit, že o skutečnostech se může člověk dovědět dvojím způsobem, něčím prostřednictvím, anebo na základě vlastního uvažování.

Jak se léčí kočka

Někdo možná řekne, že chodit s kočkou k lékaři je zbytečné. Je to stejné jako s lidmi. Dokud kočka i člověk dbají na svůj zevnějšek, tedy na srst, popřípadě vlasy, dokud mají jasné oko a jsou oba hraví, není důvod zvěrolékaře či humánního doktora navštěvovat.

Ale s kočkou je na místě veterináře navštívit, i když je zdravá. Například kvůli očkování, a při té příležitosti se poradit, co použít na odčervení, anebo jaký je nejlepší prostředek na vnější parazity. A vždy je třeba zvíře pečlivě pozorovat. Potom při zjištěných malých problémech se nespolehat na to, že se kočka dokáže uzdravit sama, pod záminkou, že přece „má těch devět životů“.

Nám se to pozorování velmi osvědčilo u naší poslední kočky. Když si nás ochočovala a chystala se k nám nastěhovat, tak jsme si všimli, že stále po zahradě přídřepává, ale pak si vždy jen tak „ukrúpné“. Vzali jsme ji tedy k naší vesnické veterinářce Marianě a v průběhu půl roku ji dvakrát přeléčili antibiotiky. Paní doktorka jí totiž diagnostikovala chronický zánět močového měchýře. Léčba pomohla očividně a úspěšnou rekonvalescenci završila možnost přespávat v zimě v teple, v domě.

Při návštěvě veterinární ordinace, zejména ve městě, si nelze nevšimnout, jak často se přístup veterinárních lékařů podobá přístupu lékařů humánních. Nabídnou vyšetření možných šelestů na srdci, komplexní vyšetření na různých přístrojích, sonem počínaje a nabídkou ultrazvukového odstranění zubního kamene konče. A ještě je výhodou, že je to vše v jedné ordinaci, pod jednou střechou. A na rozdíl od těch humánních mají k prodeji různá speciální krmení pro kočku i pro pejska. Možná, že se s něčím takovým za čas setkáme i „na středisku“, ale nevím, jestli bych zrovna o toto stál.

Řada chovatelů takovou komplexní péči pro své kočky vyžaduje, i když je leckdy obtížné to zvíře přesvědčit, že se má k panu doktorovi těšit. Kamarádka Eva to trefně popsala: „To je pak doma veselo, kocourek nesnáší přepravku a přepere i manžela, když ho tam cpeme. Ale jinak stojí za to je doma mít. S kočkami je zábava, a navíc v noci pěkně hřejí.“ A tím zase léčí nás. Už jen svou přítomností. Pohledem, hravostí i klidem. Přeshlapováním na prsou, atd.

Sladký hlas mnohdy zakrývá faleš

Kolikrát se člověk setká se sladkým hláskem, který ale nemusí svědčit o dobrotě srdce. Kolik pohádek na toto riziko upozorňuje. A malé posluchače či čtenáře varuje: Pozor! Stačí vzpomenout na pohádku o neposlušných kůzlátkách, anebo o jezinkách, a jistě by se našly další.

Avšak i v dospělém věku je třeba si dát pozor na sladké a vlahé hlasy. Mohou signalizovat hysterii, častěji ale značí faleš, neupřímnost či úlisnost či podlost. Příklad? Zrovna sedím

v patře u klávesnice a slyším ze zahrady tlumený hovor a poté zmatený hlas mé ženy: „To snad nemyslíte vážně!“

Co se tam stalo? Žena cosi trhala u plotu, když tu zaslechla sladký hlásek: „Kačenko, podívej se, kočička!“ Domnívala se, že nějaká babička ukazuje vnučce naši kočku krčící se v trávě u pěšiny. Jenže vzápětí zaznělo méně sladce: „Kačenko, chyt' si ji!“ Kačenka nebyla holčička, ale pes, naštěstí malý, a naše kočka bystře na nic nečekala, natáhla nohy a šup mezerou v plotě do zahrady. Jen dodám, že takovýchto vstupů, kudy proleze jen kočka, jsme udělali v plotě několik.

„Paní, proč jste poštvála psa na naši kočku?“ ohradila se žena. „Ale, tomuhle říkáte štvaní? No a co, aspoň se kočka proběhne.“ Tak jí ta roztomilá paní odpověděla, hlasem o poznání méně sladkým. Nu a pak už zaznělo jen to, co dolehlo až ke mně: „To snad nemyslíte vážně!“

Potom se někdo diví agresivitě psů, agresivitě dětí, ale i dospělých... A považují to vůbec za agresivitu, když jsou vybízeni k nějaké nepřístojnosti či neslušnosti jakoby mimochodem, a mnohdy sladkým hlasem?

Kočka a Velikonoce

Kdykoli se po nějakém čase se Zdeňkem potkáme, dříve nebo později jeden z nás vyřkne zaklínadlo: „kočka“. Pak se oba zasníme, až najednou jeden řekne: „přede“. A už zase přimhouříme oči a před vnitřním zrakem běží příhody a vzpomínky. Pak jeden z nás řekne: „A jak dokáže kočka tiše dlít v lidské společnosti, jak mluví, odpovídá, usmívá se,“ ano, takhle často konverzujeme. Teď ale najednou jeden z nás řekl: „Velikonoce“. Možná se nyní v předjaří vybavila asociace: kočky, kočičky, větévky jívy s nakvétajícími kočičkami, posléze kocoury... Velikonoce?

Má vůbec kočka něco společného s Velikonocemi, kromě jakési podobnosti s kočičkami, ještě nerozvinutými květy jívy? A s rituály okolo vzkříšení, či s náboženstvím vůbec? A nejsou takovéto úvahy vůbec přitažené za vlasy? Možná ani nejsou, když se člověk zahledí do dávné předkřesťanské historie a možná i do historie nedávné či do současnosti.

Tajuplná, záhadně předoucí a nečekaně se objevující a náhle mizející kočka zaujala zřejmě již v dávném Egyptě. Bohyně lásky a ochrany domova Baštet byla zobrazována s kočičí hlavou, a sochy koček měly své místo v chrámech. A kočky byly i mumifikovány, podobně jako faraónové a vysocí egyptští činitelé. Snad ještě dříve byly kočky uctívány i v Indii. A posléze ve starém Řecku a Římě byly brány jako symbol svobody a svobodomyšlnosti.

Nicméně v Bibli, kde se dá najít zmínka o všemožných živočiších, například o damanech, vrbacích, rybách, antilopách, ovcích, lvech i divokých prasatech, není o kočce nic. To ale

neznamená, že v biblických dobách kočky nikde vidět nebylo. Myslím si, že kočky byly tak samozřejmé, že o nich ani nebylo nutno se zmiňovat. Prostě se s jejich existencí počítalo, podobně jako v křesťanském středověku, kdy se ve dveřích kostelů a katedrál vyřezávaly otvory pro kočky, tzv. chatiere, aby se kočky mohly dostat dovnitř. Ano, zcela jistě proto, aby ulovily i tu pověstnou chudou kostelní myš.

Nebude to tedy s tím odporem ke kočkám, který se někdy přičítá středověku, až tak zlé. Vždyť i mnozí vysocí církevní představitelé byli známi svou láskou ke kočkám. Například francouzští kardinálové Richelieu a Mazarin, který byl i pověstným chovatelem koček. A ze současných? Tak třeba emeritní papež Benedikt XVI. také chová dvě kočky.

Snad nejlépe to vyjádřil Bohuslav Reynek, malíř a básník, a milovník koček. Dovolím si ocitovat závěr básně v próze Kočky: *„Vidíte, lidé vám nevěří a pomlouvají vás; ale přece ve dveřích statků a chalup, i ve vrátech stodol a kůlen vám nechávají otvory, abyste k nim mohli. Ani ne z lásky, ale pro jistotu, aby nebyli zahanbeni, neboť tuší snad, co my víme: že v kamenné bráně Edenu také jest chatiere, a že vy tam chodíte pro odlesk útěchy samotářům.“*

Zdá se, že kočka a její způsoby denní i noční opravdu nenechávají nikoho chladným. Podobně jako mnohé věci, jevy či úkazy, které člověk nedokáže úplně pochopit anebo rychle vysvětlit, se stává předmětem tu zbožštění, tu odsudku až zavržení.

A zrovna teď naše kočka Sísá nesouhlasně zamňoukala. Měl bych se prý věnovat raději jí, a ne se pokoušet o formulace všelijakých, z jejího pohledu beztak trochu pochybných vývodů. Hned jsem s tím přestal. A po chvíli, když jsem jí pořádně pohladil hlavu, bradičku i břicho, jsem si při pohledu do jejích moudrých, no dobrá, tak jen krásných jantarových očí, uvědomil, jak blízko mají kočky k Bohu, k Ráji a k Poznání.

Jak ta kočičí mlčenlivost, tichá elegance i občasné mňouknutí a zapředení dovedou přivést amatérského myslitele či filosofa k větší skromnosti. A také k úspornosti ve vyjadřování.

A že asi bude nejlepší, když si každý odpoví sám na otázky po smyslu života i na otázku, jaký pro něj má význam vzkříšení a velikonoční rituály. Ano, k tomu všemu je potřeba klidu a ticha. A právě k tomu kočka člověka vede. Protože kdo se dokáže zklidnit a ztišit a položí si otázku o smyslu toho všeho okolo nás, tomu jeho Svědomí odpoví, nebo aspoň napoví. Možná, že dotyčný nebude chtít takovou odpověď ani slyšet, ale to už pak záleží jen na něm. Zda uslyší a co z toho vyvodí.

A možná právě to má kočka společné s Velikonoci, že dovede inspirovat k tázání, i naslouchání. A nejen o Velikonocích.

Až se zase se Zdeňkem setkáme, jsem zvědav, co nás napadne, až jeden řekne: „kočka“ a druhý dodá „přede“. Budou to pro změnu Vánoce, nebo něco světského, či jaro, anebo? Kočkou lze přece poměřit úplně všechno, a ona se i ke všemu dovede tak trefně vyjádřit.

Říkaneky pro kočku

Dnes mi při podvečerním holdování kočce napadlo povědět jí říkanku. A myslím si, že docela pěknou kočičí říkanku. Ano, je spíš známá jako dětská...

Šeptám jí: „Vařila myšička kašičku, na zeleném rendlíčku,“ no, však jistě víte, jak je to dál. U Sísy jsem však měl trochu potíží s prsty, ten pátý jsem schválně opominul, abych ji v odpočívání moc nerušil. Takže pokračuju: „Tomu dala, tomu málo, tomu víc a na toho čtvrtého?“ Ano, nezbylo nic, a ten běžel, a v podpaží jsem kočičku pošimral, na což zareagovala mírným zamňoukáním. Ovšem že rozuměla všemu. Už při prvním verši, vařila myšička kašičku, zpozorněla a zašvihala ocáskem.

Kočka rozumí a umí to dát odpovídajícím způsobem najevo. Avšak některé nuance buď neodhalí, anebo odhalí, ale nepovažuje je vzhledem k důležitosti hlavního sdělení za podstatné. To, čemu se smějeme my, to ji většinou nechá chladnou.

Příklad? Jasně, tady je. Dceřin manžel jejich holčičce jednou s jistou poťouchlostí zpíval: „Mámo, táto, u moře je myš.“ Pak pokračoval správně, že tam pošlou kocoura, který tu myšku vyšťourá, atd. Holčička je zatím maličká, takže rozdíl mezi zvukomalebně podobným „v komoře“ a „u moře“ zatím neodhalila. Tak jsem to zkusil s kočkou. Ale ani tu to nezarážilo. A proč také? Podobně jako dítě pochopila podstatu, důležitá je přece ta myš!

Dalo by se z tohoto pokusu vyvodit sofisma, že kočky jsou jako děti? Nebo naopak? Anebo že kočky, podobně jako děti, dokážou pochopit to podstatné, co se jim říká? Je tedy nasnadě úvaha: co to zkusit i v dospělosti, být vnímavější, aspoň tak jako děti, anebo jako ty kočky?

Papal Lenin jablíčko...

No, co to je!? Co měl tento zlý člověk společného s kočkami, proč je zde zmiňován právě on? Hned to vysvětlím.

Na tomto příkladu: Kočka jablíčka nejí, i když se jí líbí. Odtud možná poučení, že ne všechno, co je pěkné, je pro mě vhodné, anebo je k jídlu. A právě pozorování kočky Sísy mi připomnělo jednu říkanku, kterou jsme se bavili ve škole, někdy v sedmdesátých letech.

Ale po pořádku. Na stole zůstal po svačině na talíři poslední kousek vykrojeného jablka. A Sísa, zvědavá jako všechny kočky, cestou z jedné židle na druhou ho zahlédla: „Co to je? To asi neznám.“ A už si pacičkou jablíčko shodila na ubrus, z ubrusu na zem. A už ten kousek letěl do kouta, pak okolo nohy stolu a ještě asi třikrát sem a tam. Být to na

fotbalovém hřišti, byl to jasný gól. Poté o něj ztratila zájem. Nejedla ho, ba ani neokusila. A v tu chvíli jsem si vzpomněl právě na tu básničku. Zde je:

Kdopak to tam leží,
pod tou Spasskou věží,
u koho to držíš stráž?
Cožpak ho, synku, nepoznáš?
Papal Lenin jablíčko,
zaskočilo maličko.
A teď tam leží v lince,
čeká na polibek prince.

Snad je ale třeba dodat, že za komunistů ještě v sedmdesátých či osmdesátých letech za podobné recitace hrozil postih. Tomu se dnes už ani nechce věřit, že?

A zatímco jsem si v duchu opakoval dávno zapomenutou říkanku, vyskočila mi kočka na počítačový stolek, mňoukla, a beze slov předouc zaveršovala:

...už žádné psaní, žádné šifty, entry, vzpomínky,
teď už chci hladit, mazlit, to jsou mé podmínky...

Proč lidé nemají ocásky?

Nabízí se celá řada odpovědí, například, že by ocásky dělaly bouli pod sukní či kalhotami, navíc by třeba z krátkých sukní vykukovaly, a při sezení v autě nebo v autobuse či metru by se brzo ošoupávaly.

Jenže zapomínáme na podstatnou věc, takový ocásek totiž jen tak nevisí, všelijak se vrtí a na svého nositele leccos prozradí. Anebo jeho majitel prostřednictvím svého ocásku něco podstatného sděluje svému okolí. Radost, strach, podřízenost, nervozitu. Stačí se podívat na ocásek kočičí, anebo psí. Ostatně ocasem dokáže významně vrtět i nosorožec, který třeba při kálení ocasem rozmetá svůj trus do okolí, aby o sobě dal řádně vědět.

Nu, kdyby lidé byli tak elegantní, jako jsou kočky, a měli tak uzpůsobené ocásky jako ony, mohli by docela elegantně dát najevo zájem o partnera, mohli by lehkým pošviháváním naznačit, že už je té pozornosti dost, nebo že je čas si hrát: ocásek vzhůru a běžet a poskakovat a přeskakovat... No, s tím přeskakováním by to na ulici či návsi člověk přehánět zrovna nemusel. Ale stejně. Hned by člověk věděl, na čem s tím druhým je.

Mimiku tváře jsme se naučili zvládat, podobně jako kočky, ale na ten ocásek bychom byli krátcí, stejně jako jsou ony.

Když jsem tuto úvahu přednesl mé ženě, odpověděla hned, že ocásky nemáme proto, že by se hnedle poznalo, kdo je blbý. Ten by totiž brzo o ocásek přišel, neb by si ho zcela jistě dříve či později přivřel mezi dveře. Jenže mezi ty bezocáskové by se nejspíš zařadili i lidé roztržití, a to jsou, jak známo především profesori a různí vědci, a také moje žena, takže by to zase nebylo úplně průkazné. Nejspíš lidé ocásky nemají jednoduše proto, že další komunikační prostředek by je až příliš rozptyloval. Nebo?

Ale stejně by to bylo pěkné, pozorovat slečnu nebo dámu jak konverzuje a přitom mrská ocáskem. Inu, ale pohled do očí také není marný.

Přílišná domestikace může poškodit zdraví,

aneb kočka plastovou okurku nesežere.

To není žádná legrace. Už jsem několikrát viděl souseda či jeho paní venčit pejska, krásnou border kolii. Je to pes a jmenuje se Aleš. Jenže najednou začal nosit takový vypasovaný kabátek trikot, pooperační kabátek.

Až po pár dnech jsem potkal před domem jeho paní a ptám se, copak se událo, rvačka? Kastraci jsem vyloučil, kabátek měl pes od plecí po ocásek. Nu a zde je důvod: „Manžel byl s Alešem na návštěvě u kamaráda, kde se u sklenky zabrali do hovoru, takže si nevšimli, že pes sežral plastovou okurku ze zeleninového aranžmá na stolku. Doma jsme se pak divili, že náš jindy tak žravý a hravý psík nechce jíst a jen apaticky polehává. Veterinář brzo poznal, o co jde. Něco snědl. Zkoušel použít sondy, ale marně. Nakonec musel operovat – a našel plastovou okurku.“ Paní pak s povzdechem dodala, že ten pes prostě sežere všechno, na co přijde.

Kde se stala chyba? Mnoho psů leccos rozkouše a sní, a důvodem může být, že to je jedna z mála možností k seberealizaci, když jsou většinu dne sami doma. Zejména, když jde o agilnější plemeno psa, třeba lovecké nebo pastevecké.

Anebo je to přílišnou domestikací a šlechtěním k vykonávání speciálních úkonů? A když nejsou úkoly, není činnost, pes si „vymyslí“ něco sám. Z nedostatku podnětů, z nudy? A pud jíst a hltat, ten je psovi, smečkovému zvířeti, geneticky dán. Nenažere-li se co nejrychleji, předběhnou ho ostatní členové smečky. Zním případy, kdy se pes až dusil uloupenou, a přitom jen pro něj připravovanou potravou.

A kočka? Ta také ráda „papá“. Ano opravdu papá, nehltá tolik a dokáže od misky odejít, aby si tu dobrůtku zblafala až po chvíli. Paní doktorka Radka Vaňousová říká, že kočka je typický „svačtinový jedlík“. A že těch svačinek za den pozře tak šest až osm.

I když ani to neplatí vždycky. V jednom útulku měli kočku Boženku, pořádného cvalíka, která jedla a jedla... Ale u ní to byla reakce na dlouhodobé hladovění k době kotčící. Přesto si myslím, že ani Boženka by plastovou okurku nesežrala.

Nicméně určité varování u koček je také na místě. Před naší Kiri i Micinkou jsme museli ukrývat gumičky. Ty je svou pružností a mrskáním lákaly ke hře, ale kočky si nejspíš také trochu myslely, že to je něco živého k sežrání. A jakou paseku může v útrokách nadělat sežraná gumička, o tom by jistě mohl vyprávět kdejaký veterinář.

Pomnu, že prach jsem...

Kdo se někdy vyskytl o Popeleční středě, tj. čtyřicet dní před Velikonoci, na mši v kostele, asi si vybaví, co mě inspirovalo ke konstatování, že „pomnu“... Ale také si řekne, že jsem to nějak popletl. Kněz totiž v onen den popelem z loňských kočiček, tj. velikonočních ratolestí, dělá příchozím na čelo znamení kříže a říká: „Pomni, že prach jsi a v prach se obrátíš.“

Právě tím, že jsem pomnul kočce jemnou srst za oušky, se mi vybavilo ono „pomni, že...“ a pak následovala úvaha nad konečností života. Jak to tedy bude s konečností, s pokračováním, se životem po životě?

V křesťanské liturgii, když je řeč o vzkříšení, se říká, že člověk bude vzkříšen z mrtvých v oslaveném těle, jaksi ani ne mladý, ani ne starý. Nějak tak ideálně, přičemž to není moc blíže specifikováno. Inu, o tom Druhém břehu či Onom světě se toho moc neví, a zřejmě není divu, neb se z něj dosud nikdo nevrátil, tudíž je nutno vycházet z příslibu, že to tam prostě bude fajn, ovšem za podmínky, že si to člověk zasloužil.

Napadlo mě ale, už po několikáté, jak to bude se zvířaty? Jak to bude s kočkami? Nikde v Bibli, tj. ani ve Starém zákoně, ani v Novém zákoně to není nijak specifikováno, a ani naznačeno. Jen na počátku v knize Genesis, kde je o stvoření světa uvedeno, že v Ráji žila nejprve všechna možná zvířata, a pak i člověk, který jim posléze dával jména. A snad logicky by bylo možné vyvodit, že až by se člověk po smrti do nějakého takového Ráje dostal, že by tam také neměla zvířata chybět. A určitě ani kočky.

Ale v jakém těle by zde byly ony? Copak kočičí tělíčko zdejší a tamější může být jiné? Dcera jednou přišla s tím, že nejdokonalejší tvar je koule, ale že ona by dodala, že nejdokonalejší tvor je kočka.

Podle mě na Onom světě budou i kočky, a budou i tam stejně krásné a budou mít tu krásnou srst, při jejímž pomnutí (pokud to aspoň trochu půjde) si člověk třeba zase maně připomene svou předchozí existenci zde, na světě. A třeba to bude jediná chvíle, kdy si na ni vzpomene.

Místo věčného mládí nekonečné stáří

Otázka: Co to je? Náповěda: Už staří Římané se jím zabývali, týká se i zvířat, a mají s ním bohaté zkušenosti též v domovech důchodců. Odpověď: Stáří. Ano, je to stáří.

Z latinského rčení, že stáří je nevléčitelnou nemocí, vyplývá, že s ním byl problém již před několika tisíci lety. Podle Cicera si lze i ve stáří tělesným cvičením a střídmostí podržet něco z dřívější svěžesti. Bibličtí autoři Starého zákona varovali před pošetilostí stáří a kladli důraz na moudrost.

Zdá se, že jakmile nějaká kultura či společnost dosáhne zenitu, tj. nikdo nebo skoro nikdo nehladoví a téměř všichni mají střechu nad hlavou, nadchází čas usilovat o oddálení konce zdejší existence, když se přece dá tak hezky a pohodlně a často i hodně luxusně žít. Brzy se ale ukáže, že udržet živého tvora při životě po dlouhou dobu zase není až tak velký problém, ale těžší je zachovat fyzickou i duševní svěžest, aby si dotyčný té dlouhověkosti užil! To už problém je, a je to úkol pro vědce. Anebo pro filosofy?

A týká se to do velké míry i zvířat, tedy domácích, zejména koček a psů. Těžko se člověku smiřuje s tím, že najednou jsou jejich dny sečteny. Možná je to proto, aby si majitel zvířecího člena rodiny mohl „nacvičit odchod milované bytosti?“ Ba ne, to se bohužel nacvičit nedá, to lze jen přijmout a protrpět si to. Do utrpení se ale nikdo moc nehrne. A jelikož je dnes možné, díky lékařské péči, konec oddalovat, bývá mnohý člověk ochoten svému zvířeti poslední dny, týdny či měsíce jeho života pěkně znepríjemnit. Ale ono je opravdu těžké se rozhodnout k nevratnému kroku.

No a jak ale chtít po člověku, aby byl zodpovědným a realistou, když to často nedokáže se svým zvířátkem. Jak lákavě znějí sliby, že ty a ty preparáty, doplňky, náhražky orgánů, dokážou zachovat „kvalitu života“, jenže bohužel platí jen málokdy. Tedy zejména, pokud nejde o aplikaci na základě diagnostiky, ale na základě touhy být stále mladý, pokud ne stále mladší a mladší.

Je to pravda trochu tenký led, na kterém se tyto úvahy kloužou. Všechno má svá pro a proti, ale když nelze vyřknout nic jednoznačnějšího, tak si aspoň neodpustím varování: Každý by se měl zamyslet, zda místo snahy dosáhnout moudrosti netouží po slibovaném věčném mládí, ale místo něj dosáhne nekonečného stáří.

Život v Ječný

Je zcela zbytečné si pokládat otázku, zda existuje život v ulici směřující z Karlova náměstí vzhůru k Vinohradům. Aha, on možná někdo měl na mysli věčný život, ten z modlitby: ... „Věřím v těla vzkříšení a život věčný?“ Tak tuto otázku si položit, to zbytečné není. Protože zásadní odpověď, kterou si člověk dá, může podstatně ovlivnit jeho život pozemský.

Chvíli si lze vystačit s vtipem o Ječné ulici a o kypícím životě v ní. A na nějaké úvahy, co bude někdy potom, zdá se, je času dost. Zejména v momentě, kdy se Ječnou jede autem a je třeba rozmýšlet, do kterého pruhu se zařadit, když se chce jet k Muzeu a pak třeba na Olšany, anebo to vzít na I. P. Pavlova vpravo, a hned doleva přes Náměstí míru. Anebo raději také vpravo, ale neuhýbat a přes Nuselský most rovnou z Prahy ven. Ani v tramvaji nebývá pokdy na nějaké hlubokomyslné úvahy, je třeba se rychle rozmyslet, zda vystoupit ve stanici Štěpánská, nebo ještě popojet?

Ale s životem po životě, tedy s jeho existencí či neexistencí byl a asi i bude vždy nějaký problém. Zdůvodnit či odmítnout lze všechno. Srdce a rozum pracují s city a s lidskou logikou. Jde o to, zda existuje i logika jiná.

Zase si vzpomenu na Knihu Kazatel: „Vždyť úděl synů lidských a úděl zvířat je stejný: Jedni jako druhí umírají, jejich duch je stejný, člověk nemá žádnou přednost před zvířaty, neboť všechno pomíjí“.... a o kousek dále: „Kdo ví, zda duch lidských synů stoupá vzhůru a duch zvířat sestupuje dolů k zemi?“

To je otázek, že? A právě v Ječné lze najít dobrou inspiraci. Na jednom konci této ulice je dost pěkný kostel, kde je možné se dozvědět něco o tom „těla vzkříšení“ a také o životě věčném. A na druhém konci ústí ulice do náměstí pojmenovaném po vědci, který je známý především tím, že zkoumal, jak život a životaschopnost jedince stojí na tom, jak dovede reagovat na vnější či vnitřní podněty.

Podněty... Než se dva rozloučí před vstupem do metra na Karlově náměstí, možná se jeden ohlédne a spatří nasvíceného svatého Ignáce zářít do setmělého parku... A třeba se mu vybaví někde zaslechnutá slova: „Všichni, kdo žijí, mají naději.“ Anebo zase z Kazatele „Vždyť živý pes je na tom lépe, než mrtvý lev.“ A co teprve kočka...

OBSAH:

Proč?	3
Je možné vysílat ticho?	3
Dobře utajená kočka	5
O tajném kocourkovi	6
Pudr a benzín	7
Všeliké kvaltování nikoli pro kočky dobré jest	8
Proč? No prostě proto, že...	9
Kóčička, kóčička nébyla pyšná...	10
Jak Sisa letos nemrzla	11
Co má kočka společného s Otokarem Březinou?	12
Každý den čist o kočce?	12
Kočka rybářská žije... v Praskolesích	13
Samostatného života schopný, neschopný...	14
Micinko, ty jsi ale chytrá!	15
O Sněhurce a trpaslíkovi	15
O společenské samotářce	16
Arnošte, Arnoštíčku, otevři mi!	17
Padesát jedna let poté	18
Chtěl bych žít jako kočka?	18
Prosím, nezapomeňte na mě!	19
Svobodu, svobodu, nebo smrt!	20
Plné moce plné moče	20

O třech báječných vousáčích na velbloudech	21
Jak se léčí kočka	23
Sladký hlas mnohdy zakrývá faleš	23
Kočka a Velikonoce	24
Říkanky pro kočku	26
Papal Lenin jablíčko...	26
Proč lidé nemají ocásky?	27
Přílišná domestikace může poškodit zdraví, aneb kočka plastovou okurku nesežere	28
Pomnu, že prach jsem...	29
Místo věčného mládí nekonečné stáří	30
Život v Ječný	30

Několik slov na konec

Děkuji všem, kdo mě inspirovali k napsání a také těm, kdo mi vyprávěli své příběhy s kočkami. A dodávám, že je-li někomu při čtení něco povědomé, tak řádka textů vyšla v časopise Naše kočky.

A ...

a jestli se vám knížka líbila, budu rád, když ji poskytnete (pošlete) přátelům a kamarádům. Chtěl-li by z ní někdo něco citovat, proč ne, ale prosím uvést autora.

Nu a třeba mi také můžete napsat na dubenjsf@gmail.com.

Josef Duben

VĚŘÍM V KOČKU, A V ŽIVOT VĚČNÝ

Obálka JD, obrázky JD

Dopsáno na podzim roku 2017

Náklad virtuální, tj. neomezený, vydání první, použité písmo BodoniMT